

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
Силабус з дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рівень вищої освіти	3-й (освітньо-науковий)
Ступінь	Доктор філософії
Обсяг програми	3 кредитів ЄКТС
Викладач	М.П. Ніщепенко, доктор ветеринарних наук, професор кафедри нормальної та патологічної фізіології тварин
Профайл викладача	Ніщепенко Микола Прокопович https://scholar.google.com.ua/scholar?hl=uk&as_sdt https://orcid.org/0000-0003-3172-4768
Контактний тел.	+ 38-097-398-57-83
E-mail:	mukola.nischemenko@btsau.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://teach.btsau.net.ua/course/view.php?id=2532
Консультації	<i>Очні консультації:</i> понеділок (I тиждень), середа (II тиждень) з 15:00 до 16:00 <i>Он лайн- консультації:</i> вівторок (I і II тижні) з 16:00 до 17:00 у Viber
Пререквізити	вивчення дисциплін в магістратурі
Технічне й програмне забезпечення /обладнання	наявність акаунта на освітній платформі Moodle, доступ до мережі Інтернет, поштова скринька, Zoom, Teams, Viber

МЕТА

Метою дисципліни є: підготовка майбутнього магістра до виконання професійних управлінських завдань, самостійної викладацької чи наукової роботи.

Дисципліна «Методологія наукових досліджень» формує фундамент майбутнього дослідника в системі ветеринарної медицини, що є щаблем розумового розвитку людини і найспецифічним досягненням людської культури. Вона входить до складу всіх сфер людської діяльності: як матеріальної так і духовної. У виробництво наукового продукту залучені великі маси людей, численні наукові колективи, матеріальні засоби.

В умовах інтенсивного зростання обсягів наукової та науково-технічної інформації, оновлення систем наукових знань виникає потреба в якісно новій теоретичній підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних до самостійної творчої роботи, впровадження у виробництво науково-ємких технологій і пристосування до умов ринкових відносин.

Провідне місце у підготовці та перепідготовці наукових кадрів посідають вищі навчальні заклади. У більшості з них створені наукові школи, спеціалізовані вчені ради із захисту кандидатських і докторських дисертацій, магістратура, аспірантура, докторантура тощо.

Ветеринарна медицина – комплексна багатогранна наука, потреби в якій постійно зростають. Кожна з дисциплін програми підготовки лікаря ветеринарної медицини є специфічною, зі своїми принципами та вимогання щодо організації навчальної та наукової роботи. Тим не менше, всі вони базуються на єдиній методології і єдиних вимогах з боку виробництва. В систему навчальної та наукової роботи вищої школи закладено єдині організаційні підходи, спільні, обов'язкові без яких не можливо розпочати ні навчання, ні наукові дослідження. Не випадково програма підготовки фахівців більшості галузей вищої освіти включає курс «Основи наукових досліджень».

Завдання: опанування методами аналізу наявного літературного матеріалу з історії вищої освіти та науки, положень Болонської декларації та директивних рішень щодо їх впровадження.

Очікувані результати навчання

Формування здатності спілкуватися та досліджувати передбачає досягнення відповідних програмних результатів навчання:

Результати навчання	Методи оцінювання результатів навчання
2. Володіти сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями і вміннями, необхідними для виконання науково-дослідницької та/або професійної діяльності за спеціальністю «Ветеринарна медицина».	Ажурна пилка, бесіда, панельна дискусія, кейсова технологія, виконання лексико-граматичних завдань.
5. Володіти методами статистичного оброблення отриманих результатів наукових досліджень з використанням сучасних інформаційних технологій.	Панельна дискусія, дебати, колоквіуми, кейсова технологія, практична робота в аудиторії.
11. Ініціювати, організувати та проводити комплексні дослідження з ветеринарної медицини, які приводять до отримання нових знань.	Проблемне навчання, мозковий штурм, дерево рішень, практична робота в аудиторії.
12. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень з ветеринарної медицини.	Проблемне навчання, мозковий штурм, дерево рішень, практична робота в аудиторії.
21. Оформити результати досліджень у вигляді дисертаційної роботи та здійснити її прилюдний захист.	Панельна дискусія, дебати, колоквіуми, кейсова технологія, практична робота в аудиторії.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Зміст лекційного курсу

1. Основні етапи становлення науки в Україні. Методологічні основи наукового дослідження. Поняття про методологію та методику наукового дослідження.

2. Вища освіта та наука у країнах Західної Європи. Освіта і наука в США і Канаді.

3. Історія освітніх реформ, Болонська система освіти та цілі Болонської декларації.

4. Вибір теми наукових досліджень. Формулювання завдань та організація наукових досліджень.

5. Виробнича перевірка наслідків досліджень.

6. Статистична обробка отриманих результатів дослідження.

7. Написання наукової роботи. Її складові частини, об'єм і окремі розділи.

Теми навчальної дисципліни

1. Наука, як предмет пізнання діяльності. Мета, об'єкт та предмет науки. Наука і псевдонаука. Пізнання людиною навколишнього світу – індукція, дедукція, аналіз, синтез, абстрагування. Розвиток вищої освіти та науки в Україні.

2. Зародження ступеневої освіти. Середньовічні університети. Новітні університети Європи. Освіта в Київській Русі. Українські університети ХІХ ст. Вища освіта Незалежної України.

3. Болонська декларація про Європейський простір освіти та науки. Передумови прийняття декларації. Основні принципи організації навчального процесу за Болонською декларацією. Цілі Болонської декларації. Кредитно-модульна система навчання. Лісабонська конвенція про визнання кваліфікацій. Новий додаток до диплому випускника.

4. Розмір груп при проведенні дослідів на різних видах тварин. Тривалість дослідів на різних групах великої рогатої худоби, свиней та овець. Тривалість та об'єм клінічної перевірки результатів дослідів.

5. Виробнича перевірка наслідків досліджень. Принципи проведення дослідів з виробничої перевірки наслідків досліджень. Розмір груп при проведенні дослідів на різних вікових групах великої рогатої худоби, свиней та овець.

6. Використання комп'ютерних програм для статистичної обробки результатів наукових досліджень.

7. Поняття анотації, тези, статті та наукового звіту. Значення окремих розділів наукової кваліфікаційної роботи.

Політика курсу

Для організації освітнього процесу з дисципліни «**Методологія наукових досліджень**» використовуються **сучасні методи активного навчання**, зокрема під час проведення лекційних занять застосовується принцип перевернутого навчання за допомогою освітньої платформи Moodle, яка містить усі необхідні матеріали для задоволення пізнавальних та навчальних потреб аспірантів при підготовці до лекції, протягом якої завдяки такому перевернутому принципу організації освітнього процесу можна проводити панельну дискусію, мозковий

штурм, дебати, практичні заняття в аудиторіях та інші форми реалізації технологій обговорення дискусійних питань та проблемного навчання (евристична бесіда, дерево рішень).

На практичних заняттях, крім вище зазначених методів, використовується ажурна пилка, реалізуються різноманітні ігрові технології, зокрема рольові ігри при презентації фрагментів занять, практичні індивідуальні завдання та інші технології колективного навчання, для здійснення професійно-орієнтованих завдань на переклад використовується кейсовий метод та виконання індивідуальних завдань.

Форми поточного та підсумкового контролю

Тема 1 – письмовий/усний контроль.

Тема 2 – письмовий/усний контроль.

Тема 3 – письмовий/усний тестовий контроль,.

Тема 4 – письмовий/усний контроль.

Тема 5 – письмовий/усний контроль.

Тема 6 – письмовий/усний контроль.

Тема 7 – письмовий/усний тестовий контроль.

Письмове опитування (модуль, тести); складання есе (модуль 1 та 2).

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється за чотирирівневою шкалою – «2», «3», «4», «5».

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано завдання (посіви, дослідження штаму, приготування середовищ, методика постановки, діагностика). Водночас здобувач вищої освіти має продемонструвати вміння аналізувати і оцінювати явища, факти і процеси, застосовувати наукові методи для аналізу конкретних ситуацій, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів, докладно обґрунтувати свої твердження та висновки
«Добре»	Отримують за роботу, в якій повністю і правильно виконано 75 % завдань. Водночас здобувач вищої освіти

	виявляє навички аналізувати і оцінювати явища, факти і події, робити самостійні висновки, на основі яких прогнозувати можливий розвиток подій і процесів та докладно обґрунтувати свої твердження та висновки
«Задовільно»	Отримують за роботу, в якій правильно виконано 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти не виявив вміння аналізувати і оцінювати явища, факти та недостатньо обґрунтував твердження та висновки, недостатньо певно орієнтується у навчальному матеріалі
«Незадовільно»	Отримують за роботу, в якій виконано менш як 60 % завдань. При цьому здобувач вищої освіти демонструє невміння аналізувати явища, факти, події, робити самостійні висновки та їх обґрунтувати, що свідчить про те, що студент не оволодів програмним матеріалом

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою. Вона обчислюється як середнє арифметичне значення (САЗ) всіх отриманих студентом оцінок з наступним переведенням їх у бали за такою формулою:

$$БПК = \frac{САЗ \times \max ПК}{5},$$

де *БПК* – бали з поточного контролю; *САЗ* – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок (з точністю до 0,01); *max ПК* – максимально можлива кількість балів з поточного контролю.

Відсутність студента на занятті у формулі приймається як «0».

Критерії оцінювання за дворівневою шкалою

Під час проведення заліку навчальні досягнення аспірантів оцінюються за дворівневою шкалою: зараховано, незараховано.

Оцінка «зараховано» (60–100 балів) ставиться аспіранту, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені програмою, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; під час виконання завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

Оцінка «незараховано» (1–59 балів) ставиться аспіранту, який допускає принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може продовжити навчання чи розпочати професійну діяльність без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Критерії підсумкового оцінювання:

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів

навчання аспіранта з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

Розподіл балів проводиться за наступною схемою:

Види робіт	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Загальний бал
Максимально можлива кількість балів	10	30	20	40	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C	Задовільно	
64–74	D		
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням	

У разі **неявки на заняття** аспірант має право відпрацювати теоретичного матеріалу шляхом виконання електронного тесту на платформі Moodle, виконання відповідного практичного завдання – відповіді на питання/схематичного зображення щодо теми практичного заняття під час очної, або онлайн консультації з викладачем. У разі **будь-яких інших непорозумінь** та питань щодо відхилення від загальної політики курсу відносини регулюються згідно з Положенням про академічну доброчесність за наступним посиланням

https://btsau.edu.ua/sites/default/files/Faculties/osvita/quality/polog_akadem_dobroch_esnist.pdf). При необхідності додаткових уточнень матеріалу аспірант може застосувати очні, або он лайн консультації з викладачем, працівником лабораторій, тощо.